

KRIS
PRENTIS

ZAKONI LJUBAVI

Prevela
Sanja Stijović Mičković

■ Laguna ■

Naslov originala

Chris Prentiss

THE LAWS OF LOVE:

CREATING THE RELATIONSHIP OF YOUR DREAMS

Copyright © 2012. All rights reserved. Published by
arrangement with The Prentiss Trust of June 30, 1998.

Originally published by Power Press.

Translation Copyright © 2014 za srpsko izdanje, LAGUNA

Kupovinom knjige sa FSC oznakom
pomažete razvoj projekta odgovornog
korišćenja šumskih resursa širom sveta.

SW-COC-001767

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

Vi koji tragate za savršenom vezom koja se stalno produbljuje, jača, proširuje, i sve više postaje ono čemu se nadate, za čim žudite, čemu težite – budite voljeni i neka vas osoba koju volite s nežnošću čuva na postojanom zajedničkom putu duž staze koju ste izabrali u ovom životu.

Posebno zahvaljujem svojoj ženi Lin:

*Ti si neizmerno blago, uvek prisutan dokaz o
tome kako čudesna veza može biti kada se
živi u skladu sa zakonima ljubavi.*

Sadržaj

Autorova napomena 13

Uvod: Put otkrića 15

1. ZAKON 31

Univerzalni zakon kontroliše sve

2. ZAKON 41

Sve je u stanju stalne promene

Akcioni koraci: Moć fleksibilnosti i prilagodljivosti

3. ZAKON 53

Vaša filozofija određuje kvalitet vaše veze

Akcioni koraci: Snaga vaših misli i očekivanja

4. ZAKON 71

Veze uspevaju jedino u sigurnom prostoru
Akcioni koraci: Moć slobodne i otvorene komunikacije

5. ZAKON 87

Uspešnim vezama potrebna je svetlost iz prošlosti
Akcioni koraci: Moć učestvovanja u partnerovim životnim pričama

6. ZAKON 99

Univerzum je savršen i uvek radi za vašu dobrobit
Akcioni koraci: Moć traženja dobrobiti

7. Zakon 131

Vaša veza pružiće vam ono što vam je potrebno
Akcioni koraci: Moć učenja od partnera

8. ZAKON 147

Ako želite da budete voljeni, volite sebe
Akcioni koraci: Moć vaspitavanja samoga sebe

9. ZAKON 179

Sreća za kojom tragate samo je u vama
Akcioni koraci: Moć izbora da se bude srećan

10. ZAKON 191

Vaša veza će trajati kada postane vaš primarni
prioritet

Akcioni koraci: Moć prioriteta

11. ZAKON 209

Harmonija jača, nesklad slabi

Akcioni koraci: Moć nežne velikodušnosti

12. ZAKON 221

Idealan odnos može da postoji samo uz puno
poverenje

Akcioni koraci: Moć istine i poverenja

13. ZAKON 239

Svaki postupak dovodi do rezultata koji je u
apsolutnom skladu sa postupkom

Akcioni koraci: Moć sitnih pažnji

14. ZAKON 253

Vi ste tvorac svakog sledećeg trenutka

Akcioni koraci: Moć sledećeg koraka

Izjave zahvalnosti 265

O autoru 267

Autorova napomena

Postoji mnogo reči da se opiše osoba sa kojom ste u intimnom odnosu. Uz to, zarad čitljivosti i raznovrsnosti, naizmenično koristim reči *partner*, *druga polovina* ili *voljena osoba* da označim osobu koju volite i sa kojom želite da izgradite svoju idealnu vezu. Ako smatrate da ta osoba ne treba da bude vaš supružnik ili vaša druga polovina, onda, molim vas, koristite reč *partner* ili neki drugi termin koji je pogodan za vašu ličnu situaciju.

**DEO PESME NAPISANE
PRE 2500 GODINA**

Kada se dvoje ljudi slažu
u dubini svojih duša,
Oni razbiju čak i snagu
gvožđa ili bronz.

A kada se dvoje ljudi razumeju
u najskrivenijim delovima srca,
Njihove reči su mile i snažne
kao miris orhideja.

KONFUČIJE

UVOD

PUT OTKRIĆA

*U životu postoji samo jedna sreća,
da voliš i da budeš voljen.*

ŽORŽ SAND (1804–1876)

Zakoni ljubavi su isprobani principi za uspešnu ljubav koji već hiljadama godina srećom i vezama koje ispunjavaju natapaju duše onih koji su ih sledili. Prihvatanje ovih jednostavnih istina i delovanje u skladu sa njima omogućiće vam da od okvira vašeg odnosa, trenutnog ili budućeg, oblikujete lepu, trajnu tvorevinu koja će vas negovati i krepiti, vaše tužne dane pretvarati u srećne i godinama uveseljavati vaše srce. Život u skladu sa ovim osnovnim životnim zakonima pomoći će vam da izbegnete zamke koje preprečuju put onima koji nikada ne razmišljaju o posledicama svojih misli, reči ili delanja. Put ka stvaranju divnih veza može ponekad biti izazovan, nekada bolan, ali na kraju uvek koristan.

UVOD

PUT OTKRIĆA

Bez obzira na to da li vam je potrebna pomoć u trenutnoj vezi ili tražite pomoć da nekoga privučete u novu vezu, pomoć ćete naći ovde. Ako trenutno imate problematičan odnos, poznavanje Zakona ljubavi omogućiće vam da ga sačuvate – ako je vredan spasavanja. Možda ste, u stvari, u vezi čija je vrednost prestala da postoji. Znajući Zakone ljubavi, imaćete informacije koje su vam potrebne da utvrdite da li ste sa pravom osobom, a uspećete i da uvidite imate li hrabrosti da taj odnos okončate.

Možda mislite da tok odnosa zavisi od sreće koja vas je zadesila ili spleta okolnosti u vašem životu. Ili vam se čini da vaša sreća zavisi od toga šta vaš partner čini ili ne čini. Činjenica je da kvalitet vaše veze zavisi uglavnom od vas.

To ne znači da vaš partner ne može da bude deo problema, ili možda čak i ceo problem, ali znajući Zakone ljubavi, bićete u stanju da izlečite svog partnera i dovedete vaš odnos do blistave sreće. Malo je veza koje su baš onakve kakve želimo da budu, ali sa pravim znanjem i pažnjom možemo ih oblikovati u trajne stubove snage i

lepote – veze u kojima se doživljava velika radost, ostvaruju velika dela i, što je najvažnije, velika ljubav se uzvraća.

Još jednom vas ipak upozoravam da se ovo odnosi na veze koje su vredne spasavanja. Možda su vašeg partnera život, vaspitanje ili prethodne veze uništili do te mere da se vaš odnos ne može spasti. Možda vas partner ne voli i ne želi da vas voli, ili vas možda on ili ona samo koriste iz finansijskih razloga, radi emotivne podrške ili nekih drugih skrivenih razloga. Ako posle primene Zakona ljubavi otkrijete da je vaš partner sa vama iz pogrešnih razloga ili je nepopravljivo uništen, treba da nastavite dalje sa svojim životom i pronađete novog partnera. Kako je rekao Henri Higins u čuvenom filmu *Moja lepa gospođice**: „Izbaci prtljag napolje!“

DOBRI ODNOSI NISU SLUČAJNI

Ako imate vezu iz snova, to nije slučajno, niti je posledica srećno bačenih kockica ljubavi. Ona je rezultat osobe koja zna da preduzme prave korake kako bi sa svojim

* Eng.: *My Fair Lady*, filmska adaptacija istoimenog mjuzikla, koji se zasnivao na pozorišnom komadu *Pigmalion* Džordža Bernarda Šoa. Film je režirao Džordž Kjukor, a u glavnim ulogama bili su Odri Hepbern i Reks Harison. Film je osvojio osam Oskara, uključujući i onaj za najbolji film, najboljeg glumca i najboljeg reditelja. (Prim. prev.)

partnerom stvorila trajno prijateljstvo koje ih ispunjava. Nekad možemo da sretnemo osobu za koju verujemo da je stvorena za nas. Ipak, zbog onoga što smo naučili o vezama i onoga što smo s godinama postali, upropastimo priliku i nešto što je moglo da postane sjajan odnos sa pravom osobom pretvara se u još jedan tužan kraj. Čak i najbolja prilika iščezne u pogrešnim rukama.

Pre nekih dvadeset pet godina, jedan moj prijatelj je doručkovao sa mnom za mojim kuhinjskim stolom i rekao mi je: „Nemam sreće kada su žene u pitanju. Poslednjih devet žena koje sam izabrao bile su kučke.“

Morao sam da se nasmejem – imao je tako veliki ego. „Nije istina“, rekao sam. „Svih poslednjih devet žena koje si odabrao bile su slatke, nežne osobe pune ljubavi, koje si ti pretvorio u kučke.“

Ljutito mi je odgovorio: „Kako to, dođavola, razgovaraš sa mnom?“ Veoma se uvredio, ustao od stola i besno izašao iz kuće. Nisam ga čuo četiri godine, a onda mi se javio sa Havaja, gde je živeo sa ženom i jednogodišnjim sinom. Rekao mi je: „Zovem da ti zahvalim i da ti kažem da sam shvatio da je tačno ono što si mi onog jutra za doručkom rekao o tome kako sam uništio žene u mom životu, i da znaš da to više ne radim.“ Rekao je da je neverovatno srećan sa suprugom i sinom. Danas ima troje dece i još je srećno oženjen.

Moj prijatelj je otkrio ono što ćete vi otkriti u ovoj knjizi: to kakva ste osoba u svakom trenutku od primarnog je značaja za status vašeg odnosa ili to što nemate

vezu. I ne samo to, bitno je i za trenutno stanje u životu, vašu sreću ili njen nedostatak, za ono što imate ili ono što nemate i vaše opšte blagostanje.

UNUTRAŠNJE OBLIKOVANJE

Svet dubokih, vrednih, umirujućih veza punih ljubavi jedinstven je svet, svet koji ima veoma malo stanovnika. U ovoj knjizi otkrićete zašto je tako malo ljudi u njemu i zašto taj svet izbegava vas. Postaćete svesni, možda prvi put u životu, informacije koja vas je oblikovala, koja je prisutna svakog trenutka u vašem životu i koja vodi i usmerava vas i tok vaše veze. Ta informacija nekad vas vodi dobro, a nekad loše, ali uvek neumoljivo.

Trenutno su vam u mislima ideje o tome kako da ostvarite vezu. Najverovatnije niste ni svesni da imate takve ideje. Formirale su se tokom godina dok ste doživljavali sopstvene veze i posmatrali one koje imaju drugi. Možda su vam ideje o tome kako da ostvarite dobru vezu prenesene ili ste za njih saznali iz nečega što ste pročitali, čuli ili videli na filmu ili na televiziji. Svoju trenutnu vezu ili bilo koju novu vezu pokušaćete da uklopite u okvir tih ideja. Ali te ideje uglavnom su zasnovane na pogrešnim informacijama. Da to nije istina, već biste imali vezu koju tražite.

Veliki deo onoga što ste pročitali, čuli i videli u medijima, iako ponekad može da oslika odnos za kojim čeznete, pogrešan je kada opisuje kako da ga ostvarite ili ne govori o tome kako da do njega uopšte dođete. To je kao da u časopisu vidite kako žive bogati i slavni i gledate njihove jahte, avione, palate i raskošni životni stil, ali vam se ne saopštava kako da otključate kapiju koja vodi u svet izobilja.

Ako nemate ključeve sveta u kojem su veze pune ljubavi i ispunjenja, ostaćete da lutate izvan nevidljivih a ipak neosvojivih zidova tog sveta, zavirujući u njega kroz knjige, časopise, filmove, TV emisije, vašu maštu, i povremene razgovore sa stanovnicima tog sveta, koje retko možete da sretnete. Ono što će vam omogućiti da uđete u svet sjajnih veza jeste da živite u skladu sa jednostavnim ali moćnim Zakonima ljubavi. Razumevanje ovih zakona i njihovog korišćenja pružiće vam novu informaciju – *unutrašnje oblikovanje**.

Ovo unutrašnje oblikovanje možete da shvatite kao nove ideje i koncepte koje ćete „uneti“ da bi se „oblikovale“ u vašem umu. To oblikovanje nateraće vas da na određen način razmišljate o sebi i svojoj vezi, zbog čega ćete se na određen način ponašati prema svom partneru.

Do te informacije morate doći spremni da se preoblikujete. U očima, srcu i umu onoga koga volite i za

* Neprevodiva igra reči. Eng.: *information* – informacija; – *in-formation* – unutrašnje oblikovanje. (Prim. prev.)

koga želite da vas voli, postaćete, u suštini, nova osoba. Kako budete odmicali sa čitanjem ove knjige, videćete da možete da spojite Zakone ljubavi tako da stvore ritual ponašanja, način postojanja, koji će vašoj vezi doneti lepotu i izdržljivost, a u vaš život i živote onih koji vas okružuju uneti spokojstvo i harmoniju. Ljubav je ono što tražite i ljubav je ono što ćete osećati i dobiti kada živite u skladu sa ovim zakonima.

IZLEČENJE ONOGA IZVAN RAVNOTEŽE

Evo malo podataka o tome kako sam uspeo da shvatim Zakone ljubavi. Dugi niz godina proučavao sam najstarije spise na svetu, posebno drevnu kinesku filozofiju. Ta učenja opstala su hiljade godina zbog ogromne praktične vrednosti za ljude i iz njih možemo naučiti mnogo toga o sreći, miru i blagostanju, kao i o tome kako se stvaraju značajne i trajne veze. Proučavao sam ova shvatanja više od četrdeset godina, primenio ih na svoj život i pisao o njima u drugim knjigama. Ovi principi su ključ za izlečenje od osnove pa naviše, kako se odvija svako istinsko izlečenje. Dozvolite mi da vam dam jedan uporedan primer.

Osnovni koncepti o kojima ćete čitati u ovoj knjizi takođe su važan deo onoga o čemu podučavamo u Centrima za lečenje bolesti zavisnosti *Passages Addiction*

Cure Centers, koje smo osnovali moj sin Paks i ja. Ljudi iz celog sveta dolaze u naše centre da bi se lečili od zavisnosti od droge, alkohola i drugih bolesti zavisnosti. Oni koji dođu na naša vrata obično su u lošem mentalnom stanju. Oni koji se ujutru probude osećajući se zaista dobro i znajući da im u životu sve ide kako treba ne kažu: „Mislim da ću danas da odem u Centar“. Ljudi dolaze kada u životu izgube tlo pod nogama, kada izmiču kontroli, kada su bezbroj puta pokušali da se okane svoje zavisnosti i nisu uspeli, i kada im život postane noćna mora. U našem svakodnevnom radu susrećemo se sa svim vrstama odnosa u svakakvim stanjima koja mogu da se zamisle – od odnosa između bračnih partnera ili drugih bitnih osoba koji su puni podrške, ljubavi i brige do odnosa u kojima su supružnici upravo izbačeni iz svojih domova i pod sudskom zabranom da se vrate ili su im upravo uručeni papiri za razvod.

U Centrima koristimo okrepljujući i inovativan pristup koji je uneo revoluciju u lečenje zavisnosti i alkoholizma. Već decenijama Američko medicinsko udruženje saopštava da su alkoholizam i narkomanija bolesti. Članovi Anonimnih alkoholičara širom sveta veruju da su te takozvane bolesti neizlečive, stvarajući slogane „Jednom zavisnik, uvek zavisnik“ i „Jednom alkoholičar, uvek alkoholičar“. U Centrima znamo da alkoholizam i narkomanija nisu bolesti, već samo simptomi osnovnih stanja koja su izazvala razne bolesti zavisnosti i održavaju njihovo postojanje. Ni droga ni alkohol nisu problem.

Upotreba droge, alkohola i druga zavisnička ponašanja jesu ono što su naši klijenti radili *da bi se izborili* sa stanjima koja su bila pravi uzroci njihovih bolesti zavisnosti.

Drugim rečima, mi ne lečimo naše klijente od alkoholizma ili narkomanije; to su samo simptomi. Umesto toga, mi pomažemo našim klijentima da otkriju i koriguju *osnovna stanja* koja su dovela do toga da se sami leče, da traže pomoć u opijatima i zavisničkom ponašanju. Rezultat ovakvog pristupa je skoro uvek život bez zavisnosti.

Isti princip važi i za lečenje odnosa koji se razvijaju na odgovarajući način. Ključ za ostvarenje napretka u bilo kojoj situaciji kojoj je potrebno izlečenje jeste da se prepozna ono što je nezdravo, što je ispalo iz ravnoteže, a zatim dobije informacija koja će vam pomoći da se takvo stanje izleči. Način da se izleči vaša veza jeste da potražite osnovne razloge u sebi i svom partneru koji su doveli do toga da vaša veza ode pogrešnim putem i da zatim potražite savete koji su vam potrebni da se izlečite. Zakoni ljubavi pružiće vam te savete. Shvatićete šta se dešava ispod površine. I naučićete kako da ispravite ono što je van ravnoteže korigujući ponašanje prema sebi i voljenoj osobi i usklađujući svoje reakcije na situacije koje u vašem životu dolaze i prolaze.

Kada se vaše ponašanje promeni, promeniće se i svi oko vas, posebno oni sa kojima ste u bliskim odnosima, što će biti rezultat vašeg novog ponašanja. To je zbog toga što svako reaguje na vas *onako kakvi ste u*

određenom trenutku. Lako možete da primetite da će, ako ste redovno neprijatni prema voljenoj osobi, posle uzroka ubrzo na scenu stupiti i posledice i podrivati vašu vezu. I obrnuto: ako ste neprestano brižni i nežni prema voljenoj osobi i ponašate se tako da u vidu imate Zakone ljubavi, zauzvrat ćete biti iskreno voljeni i vaš odnos će napredovati. Tako funkcioniše Univerzalni zakon.

PRVI KORACI

Nešto od onoga što ste pročitali u ovoj knjizi biće u suprotnosti sa onim za šta verujete da je potrebno da bi se ostvarila divna veza. Možda će čak vredati vaš zdrav razum. Zapravo, verovatno će vredati vaš zdrav razum. To treba očekivati. Da nije tako, ova knjiga vam ne bi mnogo koristila. Uglavnom, ovde zaboravljate ono što ste pogrešno naučili o vezama i zamenjujete to onim što je tačno. Kao što je grčki filozof Antisten rekao: „Najkorisniji deo životnog učenja jeste da zaboravim ono što je laž.“

Kada u ovoj knjizi naidete na shvatanje koje vredi vaš zdrav razum, pre nego što ga ismejete i odbacite kao bezvredno, zapitajte se: „Da li bi mi se dopalo da je ovo shvatanje istinito?“ A onda se zapitajte: „Da li da mu dam šansu da *bude* istina?“ Nemojte da pravite grešku oslanjajući se na racionalan um ili čak ono što mislite

da je zdrav razum jer vam nijedno od ta dva nije donelo vezu kakvu želite. Ono što smatrate zdravim razumom u pogledu odnosa može se zasnivati na verovanju koje nije potpuno tačno ili možda uopšte nije istinito. Umesto toga, iskoristite ovu priliku da otvorite svoj um i srce za nov pristup.

Cilj ka kome ste krenuli veliki je i apsolutno se isplati. Dakle, pre nego što nastavite, uzmite marker ili papir i olovku. Dok čitate, označite ili podvucite rečenice za koje smatrate da su vam važne ili pravite beleške. Tako ćete moći ponovo da prođete kroz knjigu i da vidite obeležene delove, ili da pregledajte svoje beleške i osvežite pamćenje onim što je za vas bilo najznačajnije. Obavezno sledite ovaj važan korak. On je od osnovnog značaja ako nameravate da ove koncepte uključite u svoj život. Zakoni ljubavi su međusobno povezani, tako da možete naići na nekoliko shvatanja koja se preklapaju i pokrivaju ista područja, ali iz drugog ugla. Ovo je namerno i pomoći će da se ojačaju promene u gledištu potrebne da napravite željene trajne promene.

Jedan od prvih koraka na novom putu jeste da počnete sa jednostavnim priznavanjem. Nemojte da se plašite, *lako* je. Da biste počeli sa promenama, prvo morate sebi da priznate da nešto u načinu na koji funkcionišete mora da nije u redu jer biste inače već dobili željene rezultate.

Da biste apsorbovali nove informacije o kojima ćete ovde čitati, prvo morate da prepoznate i priznate da ono što sada znate o stvaranju sjajne veze, bar u izvesnoj

meri, ne funkcioniše i zasniva se na pogrešnim informacijama. Ne kažem da *vi* niste u pravu. Kažem da je *nešto od onoga što verujete* o stvaranju sjajne veze pogrešno. Jasno mi je da je to razlog što ovo čitate, ali morate i priznati sebi da još ne znate kako da je stvorite.

Zato zastanite trenutak i recite sebi: „Ono što znam o stvaranju savršene ljubavne veze delimično je netačno i ne funkcioniše.“ Uradite to sada. Izgovorite to i tako mislite. Nije mi namera da vam se suprotstavljam, ali vašem umu je potrebno određeno pražnjenje pre nego što u njega možete da stavite nešto novo.

PREDSTOJEĆE PUTOVANJE

Spremite se sada za ono što bi moglo biti vaše najvažnije putovanje u životu. Sada ste na stazi otkrića koja će vam dati informacije potrebne da ostvarite vezu iz vaših snova. Više od toga, daće vam spoznaje koje možete koristiti kako biste promenili čitav svet da što više liči na svet u kome biste želeli da živite.

Kada završite čitanje ove knjige, ako sam ja obavio svoj posao, a *vi* svoj, drugačije ćete misliti, drugačije ćete se ponašati i drugačije ćete posmatrati svet. Stvorićete sebe ponovo kao drugu osobu – srećniju osobu, onu sa kojom će vaša voljena osoba biti presrećna da bude, ili, ako ste i dalje u potrazi za partnerom, osobu koja

će privući i zadržati novostečenu ljubav. Takođe ćete lakše ostvarivati ciljeve, dobre stvari će vam prirodno dolaziti, a život će biti lakši jer ćete živeti u skladu sa Univerzalnim zakonima, a ne u suprotnosti sa njima. Evo, dakle, Zakona ljubavi.